

7.12.2020

Uudenmaan ELY-keskukselle

Viitaten 23.10.2020 päivättyyn lausuntopyyntöönne Dnro UUDELY/5425/2020

Lausunto Adven Oy:n biokaasulaitoksen rakentamista koskevasta yva-selostuksesta

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa Adven Oy:n biokaasulaitoksen rakentamista koskevan hankkeen yva-selostuksesta seuraavaa.

Yleistä

Kuten olemme todenneet jo hankkeen yva-ohjelmaa koskevassa lausunnossamme, kokonaisuutena tarkastellen Adven Oy:n Hangon biokaasulaitoksen panos uusiutuvien polttoaineiden lisäämisessä voidaan katsoa ilmastomuutoksen ja kiertotalouden kannalta positiiviseksi. Hankkeen hyötynä on etenkin laitoksen tuottaman lämmön ja sähkön hyödyntäminen sekä Advenin omiin että alueen muiden toimijoiden tarpeisiin.

Katsomme kuitenkin, että hankkeen yva-selostuksessa on jäljempänä selostetut vaihtoehtovertailua ja kapasiteetin lisäystä, hulevesien ympäristövaikutuksia sekä kemikaalivahinkojen riskejä koskevat puutteellisuudet.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ensisijaisena tarkoituksena on selvittää hankkeen ympäristövaikutukset ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisesti. Vaikka hankkeen ilmeisen puutteellinen yva-ohjelma täyttää YVA-lain vaatimukset yhteysviranomaisen lausunnon mukaan, yhteysviranomainen kuitenkin toteaa lausunnossaan, että ohjelma on “monelta osin puutteellinen ja epätarkka” sekä “arviointiohjelmassa ei ole selkeästi esitetty, mitkä ovat hankkeen merkittävimmät ympäristövaikutukset.” Toteamme yksiselitteisesti, että koska yva-ohjelmassa ei ole

selkeästi esitetty hankkeen merkittävimpiä ympäristövaikutuksia, ei se ole YVA-lain mukainen. Koska ympäristövaikutuksia ei ole esitetty selkeästi myöskään yva-selostuksessa, katsomme ettei yva-selostus ole YVA-lain mukainen.

Vaihtoehtovertailu ja kapasiteetin lisäys

Jo yva-ohjelmaa koskevassa lausunnossamme esitimme, että vaihtoehtoja olisi pitänyt esittää enemmän kuin vain yksi toteutusvaihtoehto VE1 ja sille vertailuvaihtoehto VE0, jossa hanketta ei toteuteta. Yhteysviranomaisen toteaaakin yva-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan, että "YVA-menettelyn peruseriaate on se, että menettelyssä tarkastellaan eri toteutusvaihtoehtoja." Se toteaa edelleen, että hankkeen ympäristövaikutukset tulee arvioida vaikutuslajeittain kunkin vaihtoehdon osalta erikseen ja vertailla eri vaihtoehtoja keskenään.

Yva-selostuksessa vaihtoehtovertailuun on otettu mukaan VE0, VE1 ja VE2. Vaihtoehdossa VE1 biokaasulaitoksen kapasiteetti, eli syötettävän substraatin ja jätevesilietteen määrä, on yhteensä 70 000 tonnia vuodessa. Vaihtoehdossa VE2 biokaasulaitoksen kapasiteetti, eli syötettävän substraatin ja jätevesilietteen määrä, on yhteensä 140 000 tonnia vuodessa.

Biokaasulaitoksen syötteiden vuotuiseksi määräksi on esitetty arviointiohjelmassa 57 000 tonnia vuodessa, joka on huomattavasti vähemmän kuin kumpikaan nyt yva-selostuksessa esitetystä vaihtoehdosta. Yhteysviranomaisen toteaa yva-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan, että kapasiteettia koskevat luvut tulee tarkentaa arviointiselostuksen hankekuvaukseen sekä vaihtoehtojen kuvauksiin. Tämä korjauskehoitus koskee yva-ohjelmassa jo olemassa olevia lukuja, joiden osalta tarvitaan tarkennusta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita kokonaan uusien kapasiteettivaihtoehtojen lisäyksiä.

Näin suuret kapasiteetin lisäykset vasta yva-selostusvaiheessa eivät ole perusteltuja ja ne olisi tullut YVA-lain mukaisesti käsitellä jo yva-ohjelmavaiheessa. Näemme siten tällä perusteella, että yva-selostus ei ole YVA-lain mukainen. Vaadimme siten yva-ohjelman täydentämistä vaihtoehtovertailun ja kapasiteetin lisäyksen johdosta ennen hankkeen uutta yva-selostusvaihetta.

Hulevesien vaikutukset ympäristölle

Erityistä merkitystä ympäristövaikutusten arvioinnissa on hankkeen sijainnilla. Biokaasulaitos tulisi sijoittamaan jo olemassa olevien laitosten ohella Täktominlahden valuma-alueella, joka kuuluu Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden Natura 2000 -alueeseen. Natura-arvojen säilymisen kannalta on siten ensiarvoisen tärkeää arvioida hankkeen vaikutukset valuma-alueen meriluonnolle. Tämä arviointi ja siihen liittyvät luontoselvitykset puuttuvat yva-ohjelmasta kokonaan. Yhteysviranomaisen toteaakin yva-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan, että ”hankealueen pintavedet valuvat Täktominlahteen, joka on Natura-aluetta ja kunnostustoimien kohteena. Täktominlahden nykytila ja kehitys tulee kuvata sekä esittää, millä toimenpiteillä riski siitä, että biokaasulaitoksen hulevedet aiheuttavat Täktominlahden tilan heikkenemistä estetään.”

Yva-selostuksessa on selostettu erittäin suppeasti Täktominlahden tilaa ja toimia sen heikentämisen estämiseksi vaikka tätä on nimenomaan edellytetty yhteysviranomaisen lausunnossa. Näiltä osin yva-selostusta tulee täydentää.

Kemikaalivahinkojen riski

Yva-ohjelmassa mainitaan kemikaalien osalta lyhyesti, että ”kemikaalit säilytetään niille varatuissa astioissa ja suuret kemikaalit erillisissä varastosäiliöissä ja varoaltaassa.” Kuitenkaan kemikaalivahinkojen ennaltaehkäisystä tai torjunnasta ei ohjelmassa ole mitään mainintaa. Etenkin vaaralliseksi kemikaaliksi luokitellun rikkihapon kohdalla, jota biokaasulaitoksella on tarkoitus kerrallaan varastoida 50 tonnia, vahinkoriski tulee selvittää yva-selostuksessa. Yhteysviranomaisen lausunnossaan esittämä vaatimus onnettomuusriskien erityisestä huomioon ottamisesta ei näy yva-selostuksessa, jossa kemikaali- tai muihin vahinkoihin ei ole riittävästi varauduttu.

Yhteysviranomaisen lausunnon mukaan ”arviointiselostuksessa tulee kuvata varastoitavan rikkihapon väkevyys ja mitä vaikutuksia rikkihapolla voi olla, jos sitä varotoimista huolimatta päätyy pohjaveteen.” Yva-selostuksessa rikkihapon osalta tyydytään

toteamaan, että "rikkihappoa ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi. Rikkihappo varastoidaan 50 m³:n säiliössä." Rikkihapon väkevyyttä tai pohjaveteen päätyminen vaikutuksia ei ole yhteysviranomaisen lausunnossa vaaditulla tavalla selvitetty yva-selostuksessa. Siinä kuitenkin todetaan kemikaalivuodon esiintymistodennäköisyyden olevan "todennäköinen" laitoksen elinkaaren aikana. Katsomme yva-selostuksen olevan näillä perusteilla kemikaalivahinkojen riskin osalta edelleen puutteellinen.

Lisätietoja

- ympäristöjuristi Maria Westerman, puhelin 045 1140 088, maria.westerman@sll.fi

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON UUDENMAAN PIIRI RY

Laura Räsänen

Ursula Immonen

puheenjohtaja

toiminnanjohtaja